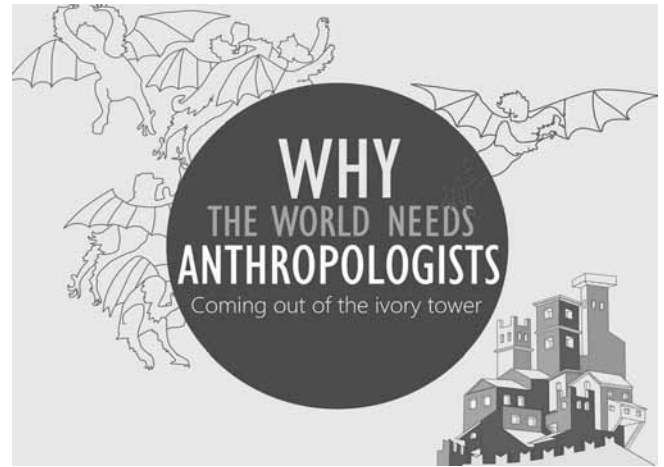

Živahne prireditve v Padovi se je udeležilo več kot 200 ljudi iz različnih delov Evrope in tudi od drugod.

Foto: Rikke Ulk (Antropologerne), december 2014.

Kot je namignila celostna podoba dogodka, na kateri je bila upodobljena Giottova freska *Izgon demonov iz Arezza*, evropski antropologiji postopoma uspeva izganjati demone preteklosti. Oblikovanje: Tanja Lozej.

IZGON ANTROPOLOŠKIH DEMONOV IZ SLONOKOŠČENEGA STOLPA

Drugi mednarodni simpozij o aplikativni antropologiji v Padovi

V začetku decembra 2014 je bil v italijanski Padovi drugi mednarodni simpozij *Why the world needs anthropologists* (*Zakaj svet potrebuje antropologe*), ki se ga je udeležilo več kot 200 obiskovalcev in obiskovalcev iz različnih delov Evrope in tudi od drugod. Na prireditvi, ki jo v sodelovanju z različnimi institucijami vsako leto prireja Mreža za aplikativno antropologijo Evropske zveze socialnih antropologov (EASA), so govorniki in občinstvo skušali ugotoviti, kako bi lahko vzpostavili sodelovanje med akademsko in aplikativno antropologijo.

Od tveganih podvigov v Afganistanu do ekosistemov

Dogodek sta odprla Vanda Pellizzari Bellorini, svetovalka padovanskega župana, in Simone Borile, predsednik in direktor Univerzitetnega kampusa CIELS, ki sta pozdravila navzoče v nabito polni dvorani Kulturnega centra Altinate / San Gaetano v središču mesta. Simpozij je udeležence in udeležence nato popeljal od tveganih afganistanskih podvigov Antonia Luigija Palmisana, italijanskega profesorja socialne in ekonomske antropologije z Univerze v Salentu, prek drznih poslovnih izzivov Rikke Ulk, antropologinje in izvršne direktorice danskega svetovalnega podjetja Antropologerne, do spoznavanja odprtih ekosistemov za izboljšanje uporabniških izkušenj, o čemer je spregovoril Michele Visciola, soustanovitelj podjetja Experientia s sedežem v To-

rinu. Raznoliki uvidi v praktično delo antropologinj in antropologov so se nadaljevali na sklepni okrogli mizi, ki jo je s provokativnimi vprašanji začel Dan Podjed, koordinator Mreže za aplikativno antropologijo EASA. V diskusiji sta se trem osrednjim govornicem pridružila še Desirée Pangerc, predavateljica aplikativne antropologije na Univerzitetnem kampusu CIELS in poročnica v italijanski vojski, ter Peter Simonič, opazovalec in pobudnik političnih sprememb v Mariboru in docent na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Pri organizaciji mednarodnega simpozija so sodelovale slovenske, italijanske, nizozemske in mednarodne ustanove. Poleg osrednjega prireditelja, Mreže za aplikativno antropologijo EASA, so letošnji dogodek sopriredili Univerzitetni kampus CIELS, Univerza v Ljubljani, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Univerza VU Amsterdam ter Slovensko etnološko in antropološko združenje KULA, prireditev pa je podprla Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Zagovorništvo pravne države

Prvi govornik, Antonio Luigi Palmisano, se je ob uspešni akademski karieri kot svetovalec na terenu udeležil številnih mednarodnih in državnih misij v Afriki, Latinski Ameriki in Aziji. Občinstvu je pojasnil, da imajo lahko antropologi na kriznih žariščih, kakršno je na primer Afganistan, ključ-

* Meta Gorup, administratorica Mreže za aplikativno antropologijo EASA, ml. razisk., Univerza v Gentu, Fakulteta za politične in družbene vede, Oddelek za sociologijo, Korte Meer 5, 9000 Gent, Belgija; meta.gorup@ugent.be. Dan Podjed, doc. dr. soc. in kult. antr., koordinator Mreže za aplikativno antropologijo EASA, znanstveni sodelavec, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko narodopisje, Novi trg 2, 1000 Ljubljana; dan.podjed@zrc-sazu.si.

no vlogo v posredovanju med državno oblastjo in ljudstvi z lastnimi pravnimi sistemi. Tam je Palmisano od leta 2002 do 2004 posredoval med državno oblastjo in lokalnimi manjšinami ter skušal spraviti ljudstva, ki že desetletja živijo sredi oboroženih spopadov. Kot je dejal, je bil pri svojem delu uspešen, in sicer tudi zato, ker je vzpostavljajanje medsebojnega dialoga in razumevanja po njegovem bolj preprosto, kot si morda predstavljamo – žal pa so njegovo delo pogosto omejevali »višji« cilji kapitalističnega sistema, ki ga podpirajo tudi pravni lobiji. Poudaril je, da bi se antropologinje in antropologi morali takšnemu sistemu upreti ter podpreti demokratično in pravno državo tudi na območjih, kjer se takšna ureditev zdi utopična.

Antropologi lahko osmislijo poslovni svet

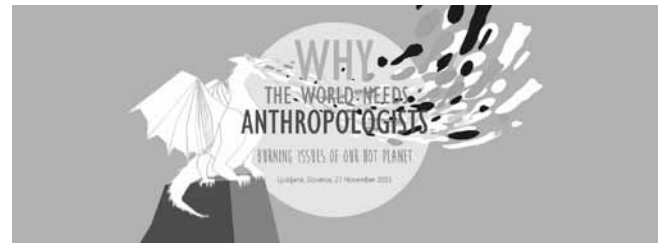
Naslednja govornica je simpozij v Padovi zapeljala v precej drugo sfero. Rikke Ulk namreč vodi dansko podjetje Antropologerne, ki je doslej za številne danske in mednarodne organizacije opravilo raziskave in svetovanja v zdravstvu, izobraževanju, tehnologiji, zaposlovanju, energetiki in prehrani. Pri prenosu antropoloških znanj in veščin v poslovno prakso je spoznala, da »svet potrebuje antropologe, ker znajo osmisлити stvari, ker imajo vizijo in ker znajo v svoje projekte vključiti druge ljudi.« Za njihovo uspešno vključevanje je po njenem ključna dobra komunikacija, podobno pomembno pa je zastavljati prava vprašanja. Rikke Ulk sicer verjame, da tudi podjetja v pridobitnem sektorju lahko pripomorejo k izboljšanju razmer za bivanje, če le njihova vprašanja sežejo dlje od želje po povečanem dobičku – in antropologi jim pri tem lahko pomagajo.

Odprti sistemi omogočajo eksperimentiranje

Tretji je na govorniški oder stopil Michele Visciòla iz sve-tovalnega podjetja Experientia, ki skrbi za izboljšanje uporabniških izkušenj na področju tehnologij in inovacij. Četudi nima formalne antropološke izobrazbe, dobro razume, kako pomembni so antropološki pristopi in etnografija pri izboljšanju uporabniških izkušenj. V predstavitvi je poudaril, da je »tehnološka inovacija sama po sebi sicer preprosta, vendar pa je težko ustvariti povezave, ki bodo v nekem tehnološkem ekosistemu resnično delovale in ki jih bodo ljudje sprejeli. Naša vloga je ustvariti razmere, ki omogočajo sodelovanje med različnimi ekosistemi.« Po njegovem le odprti sistemi omogočajo eksperimentiranje in so ključni za nadaljnji razvoj tehnologij.

Kje so meje avtonomije?

Sklepna razprava, ki jo je povezoval Dan Podjed, koordinator Mreže za aplikativno antropologijo EASA, je opozorila na številne pereče teme. Poudarili so, denimo, da so antropologi dejansko vedno v službi nekoga, pa naj bo to država, mednarodna misija ali multinacionalna gospodarska družba, to pa v vsakem primeru do neke mere vpliva na njihovo delo in avtonomijo. Izpostavili so tudi pomanjkljivosti antropolo-

Novembra 2015 bo mednarodni simpozij *Why the world needs anthropologists* gostoval v Ljubljani. Osrednja tema prireditve, na kateri pričakujejo 300 obiskovalcev, je Žgoči problemi našega vročega planeta. Oblikovanje: Tanja Lozej.

gov, ki so posebej očitne izven akademske sfere: pogosto so njihovi odzivi počasni, odgovori, ki jih ponujajo, pa nekoliko nerazumljivi, zapleteni, medtem pa stranke pričakujejo hitre, neposredne in natančne rešitve. Zato je zelo pomembno povezovanje s strokovnjaki z drugih področij, ki lahko ponudijo nove vpoglede in spremenijo pristope. To misel je dobro povzela Rikke Ulk, ki je dejala: »Antropologija mora ostati odprta ekosistem, ki omogoča vključevanje in eksperimentiranje.« Desirée Pangerc je ob tem izpostavila, da antropologi pogosto dajejo vtis nedostopnih intelektualcev, medtem ko je njihova osrednja naloga dejansko vzpostavljajanje medsebojnih stikov, s čimer lahko omogočijo sodelovanje in medsebojno razumevanje. Peter Simonič pa je v tej razpravi poudaril, da so antropologi pomembni za delovanje na lokalni ravni, saj imajo dober uvid v lokalne kontekste. Na tak način ljudem pomagajo razumeti dogajanje okrog njih in spodbujajo nove iniciative za pozitivne spremembe.

Naslednji koraki v Ljubljani

Drugi mednarodni simpozij *Why the world needs anthropologists* je pokazal, da so številni antropologinje in antropologi dejansko že izstopili iz akademskega slonokoščene stolpa in da njihovo število tudi v Evropi narašča. Kot je namignila celostna podoba dogodka, na kateri je bila upodobljena Giottova freska *Izgon demonov iz Arezza*, evropski antropologiji počasi, a vztrajno uspeva izganjati lastne demone preteklosti, ki znanstveni disciplini otežujejo razvoj. Zanimanje za uporabo antropoloških znanj izven akademske sfere je, kot kaže, med antropologi zelo veliko.

V naslednjih korakih bo antropologija o svoji uporabnosti morala prepričati še druge – in ravno to bo eden od pomembnih ciljev naslednjega simpozija, ki bo 27. novembra 2015 v Ljubljani. Podnaslov tretjega simpozija je *Žgoči problemi našega vročega planeta*, med osrednjimi govorniki pa bosta Thomas Hylland Eriksen, profesor na Univerzi v Oslu, predsednik zveze EASA in vodja mednarodnega projekta *Overheating*, ter Genevieve Bell, direktorica za uporabniško interakcijo in izkušnjo v podjetju Intel. Prireditve bo odprla klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj, članica Medvladnega odbora za podnebne spremembe (IPCC) in profesorica na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani.